

Sykkeltur på Rallarvegen – praktisk informasjon

Bane NOR / juni 2018

Rallarvegen langs Bergensbanen er en av Norges mest populære sykkelveier med over 20 000 besøkende hvert år. Ikke alle er forberedt på hva som møter dem på høyfjellet og hvilke hensyn de bør ta for at turen skal bli en god opplevelse for dem selv og andre som bruker vegen. Vi har samlet en del praktisk informasjon som vi håper er til nytte for deg som skal sykle selv eller gi råd til andre som planlegger en sykkeltur på Rallarvegen.

1. Rallarvegen som kulturminne

Rallarvegen ble etablert i 1895-1902 som anleggs- og transportvei til Bergensbanen, som åpnet i 1909. Når du ferdes her, tar du del i en over hundre år lang tradisjon. Rallarvegen er enestående fordi den ikke er utvidet eller modernisert siden den ble anlagt. Vedlikeholdet er i tråd med det som var typisk for den tiden, og du kan beundre murer og broer fra slutten av 1800-tallet. Underveis kan du se bygninger og andre minner fra anleggstiden. Siden vegen blir vedlikeholdt som et kulturminne, er standarden annerledes enn på moderne sykkelveier – og kanskje lavere enn du ønsker. Ta deg god tid og sykle forsiktig, så får du en trygg og opplevelsesrik tur. Stell pent med vegen så andre får glede av den etter deg. Rallarvettreglene gir deg gode råd.

2. Sesongen

Rallarvegen ligger på høyfjellet, opptil 1343 meter over havet, og vanligvis kan du bare sykle på vegen fra midten av juli til midten av september. Resten av året ligger det mye snø på Rallarvegen, og den blir ikke brøytet. Det varierer fra år til år når snøen smelter og sykkesesongen kan starte. Det er vanlig at det ligger snø på deler av veien til godt ut i juli. Noen strekninger blir tidligere farbare enn andre, og tidlig i sesongen kan du ta tog mellom Finse og Hallingskeid. Sjekk snøforholdene når du planlegger turen. Kontakt sykkelutleiene og overnattingsstedene langs Rallarvegen, og følg dem gjerne på nett og i sosiale medier for å få oppdateringer. Overnattingsstedene på Finse og Haugastøl legger jevnlig ut rallarvegrapporter om sommeren på sine nettsider og på Facebook. Her kan du lese om snøforhold og annen praktisk informasjon for deg som sykler.

<https://www.rallarvegen.com/rallarvegen-report>

<https://finse1222.no/nb/rallarvegen/rallarvegrapport/>

3. Vær og klær på høyfjellet

Klimaet i høyfjellet er barskt, og været skifter raskt. Du må være kledd for en fjelltur i kaldt og vått vær selv midt på sommeren. Ofte ligger det fremdeles snø på deler av vegen i juli. Ta med varme klær og utstyr som om du skulle bestige Galdhøpiggen, og tenk spesielt på å holde deg tørr og varm på hender og føtter.

Noen tips fra erfarne turfolk: Vind- og vanntett jakke og bukse, ullundertøy, ullsokker og ull- eller fleeecegenser. Lue, vanter eller sykkelhansker og buff/skjerf. Vanntette joggesko i tilfelle det kommer en skur eller du må trille sykkel gjennom et snølagt parti. Husk sykkelhjelme til alle, solbriller, solkrem og gnagsårplaster. Ta med et ekstra klesskift til du kommer frem.

Sjekk alltid vær- og føremeldinger før du legger ut på tur. Vær forberedt på at lange partier av Rallarvegen er uten mobildekning, og det vil ta tid å skaffe hjelp dersom det oppstår problemer.

4. Mat og drikke langs vege

Du kan kjøpe mat på flere av overnattingsstedene langs Rallarvege, men det er langt mellom mulighetene. Vi anbefaler å ta med en solid matpakke, minst to liter vann og varm drikke på termos.

Om lag 10 kilometer vest for Finse ligger Fagernut vokterbolig, som tilhører Rallarmuseet på Finse. Her er det kafé i deler av sykkelsonge med vafler, kaffe og mineralvann (husk kontanter). Du kan sjekke åpningstidene hos Rallarmuseet. <http://rallarmuseet.no/no/besok/fagernut/>

5. Tilstanden på vege

Delers av Rallarvege er svært bratt og i stor grad usikret med grov overflate, humper og dype hjulspor. Du må derfor ta det roligere enn på en moderne sykkelvege, og turen egner seg ikke for svært uerfarne syklisters. De meste krevende partiene ligger mellom Finse og Myrdal (humpete og grov overflate) og videre fra Myrdal ned til Flåm (bratte partier og skarpe svinger). Du bør gå av sykkel i de bratteste partiene. Vær spesielt oppmerksom på disse tre stedene: Grjotrust, Klevagjelet og Myrdalsvingane.

6. Valg av sykkel

Velg en sykkel som egner seg på røft underlag, og forsikre deg om at spesielt bremsers og dekk er i god stand. Racersykler og andre sykkeltyper med smale hjul kan ikke brukes. Vær oppmerksom på at det er svært begrenset med kapasitet til å ta med private sykler på toget. Sykkelfrakt på tog bør forhåndsbestilles. Lei gjerne sykkel hos et av utleiefirmaene i området. Da er du sikker på å få en sykkel i god stand som er tilpasset forholdene på Rallarvege. Vi anbefaler å ha med reparasjonssett til sykkel.

7. Barn på Rallarvege

For barnefamilier er strekningen mellom Haugastøl og Finse den beste. Den er 28 kilometer lang, stort sett i god stand og egner seg godt som dagstur. Hvis dere vil sykle hele Rallarvege, er det anbefalt at barna er minst tolv år gamle. Når det er sagt, har vi sett sjuåringer som klarer seg fint, og 16-åringer som synes turen blir svært tøff. Uansett anbefaler vi å beregne god tid, slik at dere kan trille sykkel der det trengs. Bagasjetraller, barneseter og barnetraller anbefales ikke på strekningen mellom Finse og Flåm.

8. I villreinens rike

Rallarvegen går mellom to nasjonale villreinområder, og er du ekstra heldig kan du få øye på reinsdyr. Før Bergensbanen kom, trakk villreinen i store flokker mellom fjellområdene rundt Hardangerjøkulen og Hallingskarvet/ Aurland vestfjell. Etter at Finsetunnelen åpnet i 1993 har dyrene gradvis begynt å bruke de gamle trekkvegene igjen. Villrein er sky dyr og holder seg unna mennesker hvis de kan. For å gi dem ro og pusterom bør du ikke sykle på høyfjellet mellom klokka 19.00 og 9.00. Reinsdyrene i nærheten av Rallarvegen er ikke berørt av skrantesjuka, og det er håp om at disse kan redde villreinbestanden i regionen etter at hele stammen i Nordfjella måtte slaktes våren 2018. Det betyr derfor mye at dyrene får beite og vandre uforstyrret. Nyt synet, men ikke følg etter reinsdyrene. De reagerer enda sterkere på menneskelukt enn på synet av folk, så vindretningen er viktig. Hvis du kan velge, er det en fordel om du har vinden mot deg når du passerer reinsdyr.

9. Natur og naboer

Rallarvegen ligger i et unikt område, og vi ber deg gjøre ditt for å ivareta natur og kulturminner. Respekter båndtvangen og la dyr og planter være i fred. Husk å ta med deg all søppel, og rydd fint opp hvis du tenner bål eller lager leirplass. Mellom 15. april og 15. september er det forbudt å gjøre opp ild i utmark uten tillatelse fra kommunen, men det er likevel tillatt der det åpenbart ikke kan medføre brann. Vær varsom når du vurderer å tenne bål, og ha slukkemidler i nærheten. Dekk til om du må på toalettet utenom de oppsatte toalettene. Respekter telteforbudet i utvalgte områder: Mellom Haugastøl og Tunga, og på Finse. Ellers er det gode muligheter for å telte langs hele veien. Ta hensyn til hyttefolk – unngå å raste på private tun og rett utenfor hytteveggen.

10. Mange brukere av vegen

Hvis du tar deg god tid på Rallarvegen, får du en trygg sykkeltur med fantastiske opplevelser. Vær oppmerksom på at du kan møte både dyr på beite, fotturister og syklister som holder et annet tempo enn deg selv. Deler av vegen er merket tursti for fotturister. Hold til høyre på vegen når du møter noen, og tilpass farten så du kan stoppe rundt neste sving hvis det trengs. På deler av strekningen kan det komme biler og andre kjøretøy som har lov til å ferdes her med egen kjøretillatelse. Du kan også møte på arbeidsmaskiner som driver med vedlikehold av veien.

11. Avstander og tider

Rallarvegen er ca. 80 km lang. Anbefalt sykkeltid med innlagte pauser er:

Haugastøl – Finse 3-4 timer (27 km)

Finse – Haugastøl 2-3 timer (27 km)

Finse – Fagernut 1 time (10 km)

Finse – Hallingskeid 3 timer (21 km)

Hallingskeid – Flåm 3 timer (32 km)

Finse – Myrdal 5 timer (38 km)

Finse – Flåm 5-6 timer (53 km)

Du kan sykle på kortere tid, men lav fart og mange stopp gjør turen tryggere og rikere på opplevelser. Vær også oppmerksom på at sterk vind og dårlig vær kan gjøre turen mer slitsom og tidkrevende enn du har regnet med.

Rallarvettreglene

Ta hensyn til natur og kultur

- Vis respekt for natur og dyreliv, husk at du besøker villreinen sitt rike
- Unngå mest mulig sykling på høyfjellet kveld og nattestid mellom 19.00 og 9.00
- Vis respekt for beitedyr
- Ta med deg ut det du tar med deg inn, dette gjelder all søppel og emballasje
- Du skal sykle på et kulturminne, derfor kan standarden være lavere enn du ønsker

Vis respekt for andre brukere, til fots, på sykkel og i bil

- Husk at bilister med løyve har rett til å bruke vegen
- Unngå hasardiøs sykling
- Vis respekt for fritidshuseiere og deres privatliv
- Husk at veien er lite egnet for mindre barn og uerfarne syklister
- Kle deg for høyfjellet og værmeldingen
- Respekter teltforbudet på utvalgte områder
- Respekter båndtvang for hund
- Varsle om ulykke, søppel, etc. dersom der er nødvendig
- Husk at deler av veistrekningen er uten mobiltelefon